

Приложение 6. Кратка хронология на проекта АЕЦ Белене

Плановите за изграждане на втора АЕЦ са от началото на 70-те¹. До 1979 са изследвани около 25 потенциални места, които са сведени до девет, а три площадки са изследвани подробно – Белене, Вардим и Батим.

Площадка Белене е на 57 км по течението на Дунав срещу остров Персин (Белене). Намира се на 7,5 км от границата с Румъния, на около 100 км от Плевен, на около 4 км източно от Белене и около 10,5 км западно от Свищов. Общата ѝ площ е 2702 кв. км. В района с радиус 150 км живеят повече от 8 млн души.

На 20 март **1981** г. правителството одобрява площадка Белене за изграждане на втора АЕЦ. През 1981 – 1987 г. е изготвен технически проект за изграждане на 4 блока с реактори ВВЕР-1000/V-320. През 1985 г. започва изпълнение на подготвителните работи – площите се изравняват и повдигат, изгражда се строителна, монтажна и складова база, както и административно битов комплекс. През 1987 г. се започват строителните работи. До края на 1989 г. реакторният корпус на 1-ви блок е изграден до кота 13,2 м., доставено е оборудването на първи контур и е достигната степен на завършеност около 40 %. През май 1990 г. проектът е редуциран до два блока и строителните работи се намаляват поради липса на финанси. През 1991 г. първото демократично правителство на страната взема решение за замразяване на проекта поради липса на финанси и нарастващата обществена съпротива. Основното оборудване е консервирано и всяка година се прави технически преглед.

През **1996** г. правителството на БСП инициира ТИА за довършване на АЕЦ “Белене”. През 1997 г. проектът е отхвърлен главно поради високата себестойност на електроенергията. През 1998 г. НЕК подава искане за лицензиране на площадката, което е отхвърлено поради липса на документи.

2002 г.: На 6 април на конгрес на НДСВ премиерът Сакскобурготски обявява че АЕЦ Белене ще бъде завършена, без да има нови ТИА². **Декември** – Правителството отменя решението от 1991 г. за замразяване на проекта³.

¹ Национални Доклади на РБ по КЯБ <http://www.bnra.bg/bg/documents/conventions/reports/cns-reports>

² 06.04.2002 год. Агенция Медиапул <http://www.mediapool.bg/show/?storyid=15918>

³ 19.12.2002 год. Агенция Медиапул <http://www.mediapool.bg/show/?storyid=36752>

2003 г.: Февруари - изпратени писма до 5 производители на ядрено оборудване с искане за информация. **Юли** - НЕК избира консорциум между "Parsons Europe" и "Рискинженеринг" за консултант за ОВОС и ТИА.

2004 г.: Април - правителството взема решение за доизграждане на АЕЦ Белене⁴. **Ноември** - Докладът за ОВОС е одобрен от МОСВ. **Декември** - НЕК избира "Parsons Europe" и "Рискинженеринг" за архитект-инженер⁵.

2005 г. : Февруари - НЕК избира консорциум между "Делойт Сентръл Юрп Лимитед" и "Нортън Роуз" за финансов консултант⁶. **Април** - прието второ решение No260 за изграждане на АЕЦ с 2000 MW⁷. **Май** - НЕК обявява търг за два леководни реактора, **но само от типа ВВЕР**⁸.

2006 г.: Февруари - получени предложения на руски и чешки консорциума. **Октомври** - НЕК обявява, че "Атомстройекспорт" е победител⁹. Ще се изградят два реактора от нов тип AES-92 с ВВЕР-1000/В466 и обща мощност 2120 MW, "Стандард енд Пуърс" понижава кредитния рейтинг на НЕК. **Ноември** - НЕК обявява, че търси партньори за износ на електроенергия от АЕЦ "Белене"¹⁰ (кандидати не се появяват). **Декември** - НЕК ще има 49 % в бъдещото дружество, а за останалите ще се търси стратегически инвеститор.

2007 г.: Януари - НЕК обявява търг за заем от 250 млн евро. **Февруари** - България уведомява ЕК за намерението си да изгражда АЕЦ "Белене". **Май** - избрана е BNP "Pariba", НЕК обявява търг за стратегически инвеститор. **Октомври** - в бюджета за 2008 г. се залагат 600 млн евро. **Декември** - ЕК обявява положително становище за строежа на централата.

2008 г.: Януари - подписан договор с ASE на стойност почти 4 млрд евро. **Април** - НЕК избира BNP "Pariba" за структурираща банка за финансирането. **Септември** - премиерът прави поредна "първа копка" на обекта. **Октомври** - Правителството дава 300 млн лв за проекта¹¹ и прехвърля 600 млн евро за гаранции в бюджета за 2009 г.; "Стандард енд Пуърс" понижава кредитния рейтинг на България. **Декември** - подписва се акционерно споразумение с RWE Power за обща компания за развитие на проекта

2009 г.: Януари - Правителството дава на БЕХ 400 млн лв за проекта¹². **Февруари** - френската "Electrabel" се отказва да участва с RWE Power¹³. **Май** - Русия предлага кредит от 3,9 млрд евро. **Юли** - правителство на ГЕРБ, проектът е замразен. **Септември** - участието на България ще се намали до 20-

⁴ 03.05.2004 год. Агенция Медиапул <http://www.mediapool.bg/show/?storyid=102416>

⁵ 20.12.2004 год. Агенция Медиапул <http://www.mediapool.bg/show/?storyid=31695>

⁶ Прес-съобщение на НЕК <http://www.NEC.bg/cgi-bin/index.cgi?l=1&d=354>

⁷ Прес-съобщение на НЕК <http://www.NEC.bg/cgi-bin/index.cgi?l=2&d=1219>

⁸ Прес-съобщение на НЕК <http://www.NEC.bg/cgi-bin/index.cgi?l=2&d=1221>

⁹ Прес-съобщение на НЕК <http://www.NEC.bg/cgi-bin/index.cgi?l=2&d=1241>

¹⁰ Прес-съобщение на НЕК <http://www.NEC.bg/tender/InfoRequest-ENG.doc>

¹¹ 23.10.2008 год. Агенция Медиапул <http://www.mediapool.bg/show/?storyid=145007>

¹² Вестник Труд 24.09.2009, Интервю на вицепремиера г-н Симеон Дянков

¹³ 19.02.2009 год. Агенция Медиапул <http://www.mediapool.bg/show/?storyid=149225>

30%. **Октомври** - проектът остава "на трупчета"¹⁴. **Ноември** – RWE Power излиза от проекта¹⁵. **Декември** - банка Pariba BNP излиза от проекта; Министър Трайков обявява, че проектът ще бъде продължен.

2010 г.: Януари – процедура по избиране на нов консултант, АЯР връща проекта в НЕК¹⁶. **Март** – премиерът посещава площадката, вижда “висша форма на корупция”, нарича я “гьол за 800 млн лв” и дава всички дейности на главния прокурор. **Юни** - АСЕ обявява, че готова да започне строежа на първи блок още от 1 октомври¹⁷; след среща с посланиците от ЕС премиерът съобщава, че България замразява строежа, министър Трайков заявява, че МС никога не е решавал подобно нещо¹⁸; Президентът Първанов ще инициира референдум "за" или "против" изграждането на АЕЦ "Белене"¹⁹; Премиерът обявява, че държи АЕЦ "Белене" да бъде построена²⁰. **Август** - Инвестиционният проект за АЕЦ “Белене“ не е бил одобрен от ДКВЕР като бизнесплан на НЕК²¹, **Октомври** – договорът с АСЕ удължен до края на март 2011 г.²², **Ноември** – премиерът Борисов заявява пред агенция ИТАР-ТАСС “С цялото си сърце подкрепям АЕЦ "Белене"²³; АСЕ дава окончателна цена около 6,3 млрд. Евро²⁴; Президентът Първанов "урежда" продажба на ток от АЕЦ "Белене" за Сирия²⁵; Бивш председател на БЕХ - "Ако знаеш какво се случва в "Белене", бедна ти е фантазията. Стотици милиони нагло откраднати."²⁶; Премиерът Борисов заявява “цената отива към 8.5 – 9 млрд. евро”²⁷; Английската банка HSBC е избрана за консултант на проекта; подписан меморандум за създаване на проектна компания: НЕК-51 %, Русия-47 %, френската "Altran" и финландската "Fortum"-по 1 %²⁸. **Декември** – проектът отново е върнат от АЯР; публикувани са секретни грами на американския посланик относно проекта Белене²⁹.

2011 г.: Февруари - Техническият проект на централата все още не е одобрен³⁰, Премиерът Б. Борисов в парламента “ако не се построи АЕЦ "Белене", токът ще поскъпне с около 18 пъти”.

¹⁴ 23.10.2009 год. Агенция Медиапоол <http://www.mediapool.bg/show/?storyid=157775>

¹⁵ 28.10.2009 год. Агенция Медиапоол <http://www.mediapool.bg/show/?storyid=157966>

¹⁶ 22.01.2010 год. Агенция Медиапоол <http://www.mediapool.bg/show/?storyid=161033>

¹⁷ 09.06.2010 год. Агенция Медиапоол

¹⁸ 11.06. 2010 год. Агенция Медиапоол

¹⁹ 18.06.2010 год. Агенция Медиапоол

²⁰ 18.06.2010 год. в-к Дневник

²¹ 31.07.2010 год. Агенция Медиапоол

²² 13.10.2010 vsekiden.com

²³ 02.11.2010 год. Агенция Медиапоол

²⁴ 13.11.2010 vsekiden. com

²⁵ 09.11.2010 год. Агенция Медиапоол

²⁶ 24 Ноември 2010 год. Агенция Медиапоол

²⁷ 26.11.2010 год. vsekiden.com

²⁸ 30.11.2010 год.

²⁹ guardian.co.uk, Monday 20 December 2010 <http://www.guardian.co.uk/world/us-embassy-cables-documents/215404>

³⁰ 16.02.2011 год. Агенция Медиапоол

Март 5, „Ако проектът "Белене" не се осъществи, България ще изпадне в състояние на енергийна бедност. Изграждането на нова ядрена мощност има огромно значение за българите.“

Това каза пред Радио Варна депутатът от "Коалиция за България" Петър Димитров. И допълни:

„Цените за електроенергия от АЕЦ Белене са от 3 до 5 пъти по-евтини отколкото е цената от въглищните централи, 12 пъти по-евтини от вятърните и 52 пъти по-евтини от соларните централи, отбеляза бившият енергиен министър.“³¹

Март, 10 - нова концепция за финансиране на проекта със залагане на българските акции;³²

Март 22, „Проектната компания може да привлече самостоятелно недостигащите кредитни ресурси със срок на погасяване от момента, в който първи енергоблок започне да продава електроенергията си навън, и с период на погасяване около 20 години. По този начин България, без да плати нито лев, ще получи атомна централа, която през първите 20 години от експлоатацията ще снабдява страната с чиста електроенергия на ниска стойност, а през следващите 40 години от проектния срок ще работи с постоянна чиста печалба за бюджета на България като бенефициент на НЕК, заявиха от "Росатом".³³

Март 23: Три нови аргумента „за“ АЕЦ Белене се повиха по следния начин:

„От партийната централа на ГЕРБ е спуснато окръжно до депутатите на партията, които би трябвало да представляват народната воля в подкрепа на строителството на АЕЦ „Белене“ и в услуга на руския енергиен интерес, научи ЗонаБГ.инфо.

Ето какво пише в инструкциите:

- В днешната енергийна криза, която е обхванала света, единствено АЕЦ "Белене" гарантира на България евтин ток при спазване на пълна безопасност на централата. АЕЦ "Белене" е най-проверяваният проект в света - и от страна на МААЕ и от страна на ЕС.
- Ако не построим АЕЦ "Белене" и не бъде удължен живота на 5 и 6 блок на АЕЦ "Козлодуй", след 5-6 години цената на тока ще скочи драстично. Тогава в енергийния микс ще преобладава скъпото електричество от ТЕЦ "Марица изток" 1 и 3 (което трябва да изкупуваме в продължение на 15г.), както и още по-скъпата енергия, добивана от вятър и слънце.

³¹ http://business.actualno.com/news_337970.html .

³² 01.03.2011 год. Агенция Фрогнюз

³³ http://business.actualno.com/news_336743.html

- Финансово проектът АЕЦ "Белене" е структуриран изцяло в полза на българската държава - 51% дял на НЕК, без държавна гаранция, без да се дават пари от бюджета, финансиране изцяло от страна на инвеститора и то при изключително ниска лихва от 4%. При тази схема централата ще се изплати за 10г., и през останалите 60г. от живота си ще носи евтин ток за българските потребители и високи доходи за държавата.
- Утопия е строителството на 7 блок на АЕЦ "Козлодуй" като алтернатива на "Белене". Технически е невъзможно това да стане в срок по-малък от 15г.
- За България АЕЦ "Белене" е реална диверсификация - с нея страната става независима от доставките на горива и ще има собствена евтина електроенергия."³⁴

³⁴ http://zonabg.info/Tema.40_41/14302.article/